

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

**HOTĂRÂREA NR. 372
din 02.07.2009**

Dosar nr: 641/2008

Petiția nr: 11779/10.09.2008

Petent: Comunitatea Evreilor Bârlad

Obiect: petentul consideră discriminatoriu termenul de jidani apărut în publicația „Alege Tv” supliment al ziarului „Obiectiv”

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I. 1. Numele și domiciliul petentului

1. Comunitatea Evreilor Bârlad, loc. Bârlad, str. Polada, nr. 5

I. 2. Denumire și sediu reclamat

1. S.C. European Media Invest S.R.L. sediu: loc. București, Bdul Iuliu Maniu , nr. 7, corp A , et.3, sector 6

II. Citarea părților

În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

Prin adresa cu nr.14056 din 03.11.2008 a fost citată prin reprezentant Comunitatea Evreilor Bârlad dl. L. C. Prin adresa nr. 14055 din 03.11.2008 a fost citat reclamatul S.C. European Media Invest S.R.L prin reprezentant. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 27.11.2009. La data stabilită de Consiliu părțile au fost prezente.

Prin cității, Consiliul a solicitat părților să își prezinte punctul de vedere precum și orice mijloace de probe referitor la obiectul petiției, respectiv al susținerilor.

III. Obiectul sesizării și susținerile părților

Potentul, prin petiția înregistrată cu nr. 11779/10.09.2008, sesizează

Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării aspecte ce privesc apariția unei integrale în publicația „Alege TV” supliment al ziarului „Obiectiv” din perioada 22-26 August în care se folosește pentru cuvântul Evrei, termenul peiorativ „jidani”. Petentul consideră un nou mod de a transmite ura și discriminarea între oameni prin folosirea unui astfel de termen, deoarece acest termen „jidani” susține petentul, a fost folosit de legionari în timpul lui Antonescu.

Susținerile S.C European Media Invest S.R.L

Prin adresa înregistrată cu nr. 13706 din 27.10.2008 consideră regretabilă inserarea unui termen cu posibil înțeles peiorativ în cuprinsul integralei compusă de dl. A. T. Fără a se substitui autorului și consideră că acesta a vizat strict folosirea unor termeni din vorbirea populară care se regăsesc definiți inclusiv în Dicționarul Explicativ al limbii române, fără a avea nicio intenție peiorativă față de comunitatea evreiască.

Reclamații solicită observarea de către CNCD a situației prezentată de către reprezentantul Comunității Evreilor din Bârlad constă în publicarea unei integrale în cadrul căreia este folosit termenul de „jidani” ; or trebuie remarcat că sfera în care este folosit termenul amintit este unul lipsit de orice coloratură ideologică, nesusceptibil structural de a naște pulsuni de genul urii și discriminării între oameni, utilizarea acestuia în cadrul alcătuirii și a modului de rezolvare a unei integrale fiind nefericită.

De altfel, publicația „Alege TV” abordează subiecte străine disputelor politice și ideologice și nu dorește ca prin tematica și materialele publicate să aducă nici cea mai mică atingere onoarei și demnității umane în general, respectiv comunității evreiești, în special.

În concluzie își exprimă încă o dată regretul și solicită înțelegere din partea întregii Comunități Evreiești din România, pentru neajunsul provocat de publicarea integralei menționate în publicația „Alege TV”

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, prin petiția formulată, se aduce la cunoștința Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, apariția unei integrale în publicația „Alege TV” supliment al ziarului „Obiectiv” în cadrul căreia este folosit pentru cuvântul evrei, termenul de „jidani”. Colegiul Director a constatat că inserarea unui termen cu posibil înțeles cum este cel din cadrul integralei poate aduce atingere comunității evreiești.

În drept, Colegiul Director reține că în cazul de față ne raportăm la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă, având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu

Pe de altă parte, dreptul la libertatea de exprimare este garantat în **Constituția României**, care prevede în art. 30 alin. (1) și (6) că "(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Însă libertatea de exprimare, din perspectiva alin.1 al art. 30 trebuie coroborată cu alin.2 din art. 30 care prevede în mod expres că „(2) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.”

Astfel, se poate concluziona faptul că dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut și că exercitarea lui trebuie realizată în anumite condiții, de altfel stabilite în considerarea și pentru protejarea demnității persoanei.

Într-o formulă sintetică, **Curtea Europeană a Drepturilor Omului** a decis că numai prin respectarea „îndatoririlor și responsabilităților” ce-i revin, presa își îndeplinește funcția esențială într-o societate democratică, fără a depăși anumite limite, mai ales în privința reputației și drepturilor altor persoane, având misiunea de a comunica informații de interes public, în înțelesul dat acestei noțiuni în jurisprudența sa. (vezi CEDH, 6 februarie 2001, Tammars c. Estonie, Recueil 2001-I, para.62, Corneliu Bârsan, **Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, Comentariu pe articole, Vol.I Drepturi și Libertăți, Ed. All Beck, 2005)

pentru inserarea termenului cu posibil înțeles peiorativ în cuprinsul integralei compusă de domnul Alexandru Toth și consideră că acesta a vizat strict folosirea unor termeni din vorbirea populară care se regăsesc definiți inclusiv în Dicționarul Explicativ al limbii române, fără a avea nicio intenție peiorativă față de comunitatea evreiască.

Din acest punct de vedere, coroborând aspectele reținute mai sus, Colegiul Director consideră că se întrunesc elementele discriminării astfel cum este prevăzută în art. 2 alin. 5 din O.G. nr.137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Potrivit art. 2 alin.5 "Constituie hărțuire orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilanți sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv".

Hărțuirea reprezintă o formă de discriminare, introdusă de legiuitorul român în procesul de transpunere a prevederilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, și prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000.

Dincolo de premisele liberei discutări a unor chestiuni de interes public, dreptul la libertatea de exprimare nu poate fi disociat în mod absolut de anumite responsabilități. Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice prevede în art. 19 paragraful 3, că "exercitarea drepturilor prevăzute la paragraful 2 al prezentului articol (dreptul la libertatea de exprimare) comportă îndatoriri și răspunderi speciale. **Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în Art.10 că: "orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare", însă precizează în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: "exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații) ori idei ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru protecția reputației sau a drepturilor altora."

În același sens, **Constituția României** prevede în art. 30 alin. (1) și (6) că "(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile". Însă libertatea de exprimare, din perspectiva alin.1 al art. 30 trebuie coroborată cu alin.2 din art. 30 care prevede în mod expres că "(2) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine."

Desigur, Colegiul Director este de opinie că presa scrisă nu poate fi exonerată de responsabilitate decât în anumite condiții. Astfel cum a statuat și

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, disocierea ziaristului în prezentarea unor opinii sau idei rasiste, spre exemplu, este de natură a justifica protecția libertății sale de exprimare și de transmitere a unor informații, nu și în ceea ce privește autorii ideilor sau opiniilor rasiste. (vezi decizia Curții Europene în cazul Jersild v. Danemarca, în cazul Glimmerveen și Hagenbeek v. Olanda, în cazul Kunen v. Germania etc). Însă responsabilitatea trebuie raportată și la mijloacele tehnice puse la dispoziția publicului larg prin intermediul forumurilor de discuții, ce permit postarea comentariilor, în esență prin asigurarea exprimării ideilor, opiniilor, gândurilor etc. Astfel, prin asigurarea cadrului tehnic și informatic de liberă exprimare prin observații, comentarii sau reacții la subiectele prezentate în presa scrisă, un cotidian ce publică și ediție online, ar trebui să asigure și mijloacele tehnice raportat la îndatoririle și responsabilitățile speciale ce derivă din libertatea de exprimare, de natură a preveni abuzurile de limbaj ce pot prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și dreptul la propria imagine.

Potrivit art. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată, „În România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane reprezintă valori supreme și sunt garantate de lege. (2) Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate.” 4) Orice persoană fizică sau juridică are obligația sa respecte principiile enunțate la alin. (2)”.

Luând act de faptul ca „S.C. European Media Invest S.R.L” a distribuit integrala ca supliment al ziarului Obiectiv în cadrul căreia este folosit termenul peiorativ „jidani”, Colegiul Director recomandă „S.C. European Media Invest S.R.L” să depună diligențele necesare pentru a asigura implementarea efectivă a unui regulament în vederea asigurării dreptului la libertatea de exprimare corelativ dreptului de a nu fi supus discriminării.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 1 și 4 **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (vot 5 pentru, 2 împotriva);
2. Recomandă S.C European Media Invest S.R.L. să depună diligențele necesare ca pe viitor să nu se mai întâmple astfel de incidente.
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților

VII. Modalitatea de plată a amenzii - Nu este cazul

VIII. Călea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

VASILE ANA MONICA – Membru

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal de 15 zile, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

